

Kỷ niệm 100 năm trường Lycée Albert Sarraut

ALBERT SARRAUT, HAI LẦN LÀ THỦ TƯỚNG PHÁP, HAI LẦN LÀ TOÀN QUYỀN ĐÔNG DƯƠNG - TÊN CỦA ÔNG ĐƯỢC ĐẶT TÊN CHO NGÔI TRƯỜNG YÊU QUÝ CỦA CHÚNG TA.

Việt Cường khảo cứu nhân dịp 100 năm trường chúng ta mang tên Lycée Albert Sarraut

Albert Pierre Sarraut sinh ngày 28 tháng 7 năm 1872 tại Bordeaux, tỉnh Gironde là một chính khách người Pháp, đảng viên đảng cấp tiến Pháp.

Albert Sarraut học khoa Luật rồi đăc cử vào Hạ viện Pháp.

1902-1924: dân biểu Quốc hội Pháp, thuộc liên minh Cấp tiến-Xã hội tỉnh Aude. Ngày 3 tháng 7 năm 1905, ông là một trong số những dân biểu dồn phiếu thông qua nghị luật loại bỏ vai trò của Giáo hội Công giáo khỏi hoạt động của chính phủ Pháp. Đạo luật này hiệu lực ngày 9 tháng 12 năm 1905.

1906-1909: Thứ trưởng bộ Nội vụ trong nội các Ferdinand Sarrien, sau đó là trong nội các Georges Clemenceau.

1909-1910: Thứ trưởng bộ Chiến tranh trong nội các Aristide Briand.

Sarraut được bổ nhiệm làm toàn quyền Đông Dương hai lần: lần đầu từ 15/1/1911 tới 22/11/1913; lần thứ nhì từ 22/1/1917 tới 9/12/1919.

Trong cương vị này ông có ngờ lờ sẽ xét đến một tương lai độc lập cho xứ Đông Pháp. Đặc biệt ông rất chú trọng đến công việc giáo dục, đào tạo ở thuộc địa.

Năm 1913, Toàn quyền Đông Dương Albert Sarraut đã ra quyết định nâng bậc trường Paul Bert từ Collège lên bậc Lycée để thành lập một trường trung học toàn phần như các trường ở chính quốc với đầy đủ cơ sở vật chất phục vụ cho việc dạy và học tại Hà Nội. Trường có nhiệm vụ thu nhận học sinh người Pháp và cả học sinh là con em các quan chức cao cấp người Việt Nam, người Miên, người Lào.

1914-1915: Bộ trưởng bộ Giáo dục và Mỹ thuật trong nội các René Viviani.

1920-1924: Bộ trưởng bộ Thuộc địa trong các nội các Alexandre Millerand sau đó là nội các Georges Leygues, nội các Aristide Briand và nội các Raymond Poincaré .

1926-1928: Bộ trưởng bộ Nội vụ trong nội các Raymond Poincaré Cũng từ năm 1926 cho tới năm 1945, Saraut là thượng nghị sĩ cho vùng Aude.

Tháng 2 năm 1930: Bộ trưởng bộ Hàng hải trong nội các Camille Chautemps..

Tháng 12 năm 1930 đến tháng 1/1931: Bộ trưởng bộ Hải quân trong nội các Theodore Steeg.

Tháng 6 năm 1932 đến tháng 10 năm 1933: Bộ trưởng bộ Thuộc địa trong nội các Edouard Herriot, nội các Joseph Paul-Boncour và nội các Édouard Daladier .

26/10/1933 đến 24/11/1933: bộ trưởng bộ Hàng hải kiêm Thủ tướng Pháp thứ 106, thay thế Édouard Daladier, lập ra nội các Albert Sarraut

Tháng 11/1933 đến tháng 1/1934: Bộ trưởng bộ Hàng hải trong nội các Camille Chautemps.

Tháng 2 đến tháng 11/1934: Bộ trưởng bộ Nội vụ trong nội các Gaston Doumergue .

24 /1/1936 đến 4/6/1936: bộ trưởng bộ Nội vụ kiêm Thủ tướng Pháp thứ 113, thay thế Pierre Laval, lập ra nội các Albert Sarraut.

Tháng 6 năm 1937 đến tháng 1 năm 1938: Bộ trưởng bộ Nội vụ trong nội các Chautemps.

Tháng 3 đến tháng 4 năm 1938: Bộ trưởng đặc trách các công việc tại Bắc Phi trong nội các Leon Blum.

Tháng 4 năm 1938 đến tháng 3 năm 1940: Bộ trưởng bộ Nội vụ của nội các Édouard Daladier.

Tháng 3 đến tháng 6 năm 1940: Bộ trưởng bộ Giáo dục trong nội các Paul Reynaud.

Tháng 7 năm 1940, khi thống chế Petain giải tán quốc hội Pháp ông cũng bỏ chính trường và quay về điều hành nhật báo gia đình La Dépêche du Midi.

Năm 1947: Được chỉ định vào Hội đồng Liên hiệp Pháp, là chủ tịch hội đồng năm 1951.

Đầu thập niên 1920, Albert Sarraut, khi đó là bộ trưởng bộ Thuộc địa, đã đề ra một chương trình khai khẩn thuộc địa mà nếu được áp dụng trong thực tiễn, có thể đã đánh dấu các lợi ích của đổi mới tư duy của chính quyền trong kiểm soát sự phát triển của các thuộc địa. Ông mô tả các ý tưởng này trong cuốn sách "La mise en valeur des colonies françaises" (Khai khẩn các thuộc địa Pháp) tạo thành một học thuyết mạch lạc chặt chẽ về công cuộc khai thác kinh tế để điều chỉnh các công việc phải quan tâm trong quản lý hành chính đối với cư dân bản địa. Ông viết "La politique indigène, c'est la conservation de la race". ("Chính sách đối với người bản địa, là bảo tồn chủng tộc"). Ông cũng đề ra chương trình đầu tư cho sức khỏe và xã hội nhưng rất tiếc học thuyết Sarraut đã không được thực hiện do thiếu nguồn ngân sách.

Ông qua đời ngày 26 tháng 11 năm 1962, thọ 90 tuổi.

Jean Sainteny, người đại diện cho chính phủ Pháp đặt bút ký Hiệp định sơ bộ Pháp-Việt 6/3/ 1946 với Chính phủ VNDCCH, là con rể của ông.

Albert Sarraut cũng chính là người giám hộ, là cha nuôi của bà Hoàng Thị Thế, con gái của Hoàng Hoa Thám, lãnh tụ của nghĩa quân Yên Thế. Ông đưa bà Hoàng Thị Thế sang Pháp ăn học và sau đó bà trở thành một minh tinh màn bạc nổi tiếng thời bấy giờ.

Theo Nghị định ngày 24 tháng 7 năm 1923 của Toàn quyền Đông Dương tạm thời François Baudoin, trường Lycée de Hanoi đổi tên thành Trường Trung học Alber Sarraut (Lycée Albert Sarraut) để kỷ niệm cựu Toàn quyền Đông Dương Albert Sarraut, người ra quyết định lập trường, lúc bấy giờ ông đang giữ chức Bộ trưởng Bộ Thuộc địa Pháp.

Hanoi, ngày 14/7/2023

Mong nhận được những chỉ giáo của quý vị đồng môn tiền bối để bài khảo cứu này hoàn chỉnh hơn.

